

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Michaela Očková

Název práce: Analýza koordinace politik USA a Japonska vůči Severní Koreji v letech 2001-2009

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Doc. Ing. Jan Sýkora, M.A., Ph.D. (vedoucí Japonských studií, Ústav Dálného východu FF UK)
(externí vyučující IMS FSV UK)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Stav japonsko-amerických vztahů měl zásadní význam pro stabilitu východní Asie v celém poválečném období. Zásadní změny, ke kterým došlo rozpadem bipolárního dělení světa na přelomu 80. a 90. let 20. století, se přirozeně projeví i v charakteru bezpečnostní politiky obou zemí, a to zejména tváří v tvář základnímu zdroji nestability v daném regionu, tj. vůči Severní Koreji. S ohledem na roli, kterou obě země hrají v mezinárodní politice, je otázka dalšího vývoje jej vzájemných vztahů a schopnost koordinace svých aktivit, rozhodujícím faktorem stability nejen ve východní Asii.

Předkládaná práce si ставí nelehký cíl, analyzovat faktory ovlivňující koordinaci politiky, kterou Japonsko a USA prosazovaly vůči Severní Koreji v letech 2001-2009. V tomto ohledu je téma práce vysoce aktuální a závěry práce poskytují hlubší vhled do dění v celém regionu východní Asie. Je třeba také zdůraznit, že v české literatuře dosud neexistuje žádná odborná studie, která by kvalifikovaným způsobem analyzovala tyto faktory.

Práce má zcela jasně stanovený cíl a přesně formovanou základní výzkumnou otázku.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

I když USA a Japonsko patří ke stejnému „táboru“ svobodných, demokratických zemí, mechanismy vnitřní i zahraniční politiky se v obou zemích dosti podstatně liší. Autorka se tedy musela vyrovnat nejen s rozdílnou dostupností zdrojů, ale také s nesourodou kvalitou informací v těchto zdrojích obsažených. Hned na úvod je třeba poznamenat, že tak učinila „se ctí“ a sepsala práci, která je nejen původní, ale také dostatečně objektivní. Předložená práce je řádně metodologicky vymezena (základem je analytická metoda), nicméně práci by prospělo hlubší teoretické ukotvení, například v oblasti teorie mezinárodních vztahů, teorie konfliktu či teorie bezpečnosti.

Práce má logickou strukturu – v každé kapitole jsou vždy analyzovány jednotlivé faktory a jejich dopady na koordinaci politik obou zemí, v závěru je pak provedena syntéza těchto dílčích analýz. Drobnou výhradu lze mít vůči kapitole 4 (Specifika politického prostředí USA a Japonska a implikace pro koordinaci politik); za logičtější bych považoval seznámit čtenáře se specifiky politického prostředí ještě předtím, než přikročím k analýze faktorů, které jsou základem k těmto specifickým ovlivněním. Na druhou stranu je však nutno přiznat, že vlastní obsah této kapitoly není zaměřen na opravdová „specifika“, ale spíše na vývoj situace v USA a v Japonsku ve sledovaném období.

Autorka pracuje s reprezentativní literaturou, která jí poskytuje plastický obraz problému viděný jak z úhlu pohledu USA, tak i optikou japonské vnitřní a zahraniční politiky. Pro pochopení širšího kontextu vývoj japonské zahraniční politiky v poválečném období by bylo možné zařadit některé další tituly – např. Kazuhiko Togo, *Japan's Foreign Policy, 1945-2003*, či Glenn D. Hook et al., *Japan's International Relations: Politics, economics and security*, nicméně s ohledem na skutečnost, že těžiště práce leží v letech 2001-2009, není jejich absence nikterak na závadu.

K vlastnímu obsahu mám dvě drobné připomínky:

Autorka na některých místech používá zevšeobecnujících formulací, které by bylo vhodné upřesnit. Například na str. 12 uvádí, že „mnozí japonští představitelé však byli přesvědčeni, že zásah by mohl vyvolat vnitřní chaos...“. Pro pochopení daného problému v širším kontextu vnitropolitické situace v Japonsku by bylo vhodné uvést, o které japonské představitelé (případně o které politické kruhy) se jednalo.

Na str. 15 autorka označuje politiku premiéra Džun'ičiróa Koizumiho za „populistickou“, aniž by upřesnila jakou politiku má na mysli (zahraniční, bezpečnostní, hospodářskou,...?) a v čem onen populismus spočíval.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je sepsána čtivým, kultivovaným jazykem bez zbytečného rozměňování textu. Autorka důsledně dokládá veškerá svá tvrzení citacemi z primárních zdrojů a sekundární literatury.

Po formální stránce mám některé drobné výhrady, které však nikterak nesnižují celkovou úroveň a kvalitu textu. Autorka používá na různých místech práce dvě různá označení pro studovaný region – východní Asie a Dálný východ, aniž by přesněji osvětlila, zda považuje oba termíny za obsahově totožné; v případě, že tomu tak není, chybí vysvětlení rozdílů mezi nimi.

Autorka častokrát v práci používá odborné termíny přímo v angličtině, aniž by je překládala nebo alespoň upřesňovala v poznámce pod čarou. Např. na straně 13 „razil zásadu Anything But Clinton“. Na jiných místech tyto anglické výrazy odlišuje od ostatního textu kurzívou (na téže straně: „...zastávat tzv. *hard-line policy*“); na dalších místech pak pracuje výhradně s českým termínem, aniž by uváděla původní, většinou anglický název (např. str. „...v otázce tzv. zákazových principů“). Pro celkový dojem by bylo vhodné tyto přístupy sjednotit.

Drobné chyby transkripce japonských jmen a názvů. Například osobní jméno premiéra Koizumiho je nutno přepisovat jako *Džun'ičiró* a nikoli *Džuničiró*. Obdobně se na několika místech objevuje špatné skloňování japonských jmen – autorka častokrát skloňuje jen rodové jméno a osobní jméno ponechává v základním tvaru (např. na str. 2 má být správně uvedeno „premiéra Džun'ičiróa Koizumiho“, na str. 18 má správně být „...během vlády Šinzóa Abeho“; obdobně i na str. 20, 21 a dalších).

Autorka v textu míchá japonský a „západní“ přístup k prepisu japonských osobních jmen. Většinou se drží „západní“ normy, podle které je na prvním místě jméno osobní a za ním následuje jméno rodové. Nicméně nečiní tak důsledně a například na str. 20 používá japonský způsob, při kterém se rodové jméno uvádí na prvním místě (Tagučí Jaeko; obdobně i na str. 22 – Jokota Megumi).

Autorka občas uvádí formulace, které nemají jednoznačný význam. Např. na str. 23 popisuje „...případ únosu letadla japonských aerolinek Jodo na trase z...“. Z takovéto formulace není zřejmé, zda Jodo je označení letadla či název japonských aerolinek. Ve skutečnosti se jednalo o let společnosti JAL (Japan Airlines) č. 351 a daný stroj, který na této lince osudové ráno letěl, byl „pokřtěn“ jménem Jodo (v Japonsku je běžnou praxí dávat samostatná jména nejen plavidlům ale i letadlům, vlakům a dalším dopravním prostředkům).

Na některých místech se objevují i drobné gramatické nepřesnosti (str. 20: Zatímco do té doby **bylo** hlavním cílem jednání diskuze o jaderném arzenálu...“) a drobná vyšnití z větné stavby (str. 21: „Z pohledu Severní Koreje to bylo Japonsko, kdo porušil daný slib, a **trvala** na tom, že má dostát původním podmínkám“; str. 26: „Po nástupu nacionalisticky laděné Abeho vlády, která pokračovala v *hard-line policy* **prosazovanou** Džuničiró Koizumim...“).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Předložená práce je zcela původní a originálním způsobem zpracovává doposud méně známé téma. Autorka v ní jasně definuje cíl i základní hypotézu, stanovuje si příslušnou metodu, jejíž pomocí provádí analýzu jednotlivých faktorů, a následně pak shrnuje výsledky svých analýz do jasných a přesvědčivých závěrů. Celkově hodnotím práci jako vysoce kvalitní.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

I když se práce zabývá výhradně obdobím let 2001-2009, autorka by mohla objasnit, jakým způsobem ovlivnila koordinaci politik obou zemí změna japonské vlády v roce 2009 (nástup vlády Demokratické strany).

Druhým problémem, který by stál za diskuzi, je srovnání přístupu premiéra Abeho ke studované problematice v době jeho první vlády (2006-2007) s jeho současnou vládou, která deklaruje prioritu ekonomických zájmů a bezpečnostní otázky zdánlivě odsunuje na „druhou kolej“.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověle):

Nehledě na výše uvedené připomínky, které jsou převážně formální povahy, doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

Datum: 5. 6. 2014

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.